

Урок №08.

Тема. Голос — музичний інструмент, дарований природою.

Музична інтонація. Мелодія. Вокаліз. Співочі голоси. Діапазон. Штрихи.
Портрет митця: С. Людкевич

Сприймання: С. Людкевич «Сумна пісня» (Вокаліз О. Басистюк), Е. ді Капуа «O Sole Mio» (Л.Паваротті), Вітас «Опера-2», Е. Л. Веббер Арія Грізабели «Memory» («Пам'ять») з мюзиклу «Кішки»

Виконання: «Червона калина». Музика Н.Май.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

1. ОК (організація класу)

Створення позитивного психологічного клімату класу.

2. АОЗ (актуалізація опорних знань)

Сьогодні
02.11.2022

Пригадайте.

Наспівайте мелодію улюбленої пісні зі словами та без.

Чи вдалося тобі передати емоції та почуття суто музичними інтонаціями?

Як зазвичай впливає спів на твій настрій?

3. МНД (мотивація навчальної діяльності)

Музичне мистецтво

Сьогодні
02.11.2022

Урок
№08

Голос — музичний інструмент, дарований природою. Музична інтонація. Мелодія. Вокаліз. Співочі голоси. Діапазон. Штрихи.
Портрет митця: С. Людкевич

4. ВНМ (вивчення нового матеріалу)

Сьогодні
02.11.2022

Слово вчителя

Почуття і переживання людина може виявляти через спів. Музика, яка виконується голосом, називається вокальною. Голос — це унікальний інструмент, який дарує людині природа. Він ніби «малює з натури», передаючи характерні мовні інтонації, питальні, окличні тощо.

Сьогодні
02.11.2022

Слово вчителя

Музичну мову можна збагнути саме завдяки інтонації, яка становить основу мелодії, визначає її характер.

Слово вчителя

Сьогодні
02.11.2022

Слово вчителя

Вокальні твори зазвичай пишуть на віршовані тексти, але їх можна виконувати і без слів. Такий спів називають вокалізом.

Прослухайте: Станіслав Людкевич. Сумна пісня (вокаліз у виконанні — Ольги Басистюк).

Сьогодні
02.11.2022

Прослухайте: Станіслав Людкевич. Сумна пісня (вокаліз у виконанні — Ольги Басистюк).

Оригінальне посилання <https://youtu.be/Odq3-bXU7sc>

Прослухайте: Едуардоді Капуа. О sole mio (у виконанні Лучано Паваротті).

BCIM pptx

Сьогодні
02.11.2022

Прослухайте: Едуардоді Капуа. О sole mio (у виконанні Лучано Паваротті).

Оригінальне посилання <https://youtu.be/PO1GOoa8NQ>

VIDEO

Обговоріть.

BCIM pptx

Сьогодні
02.11.2022

Обговоріть.

Порівняйте жіночий і чоловічий голоси.

Схарактеризуйте мелодії прослуханих творів.

Поміркуй, чи потрібні слова, щоб передати глибину людських емоцій і переживань.

Слово вчителя

BCIM pptx

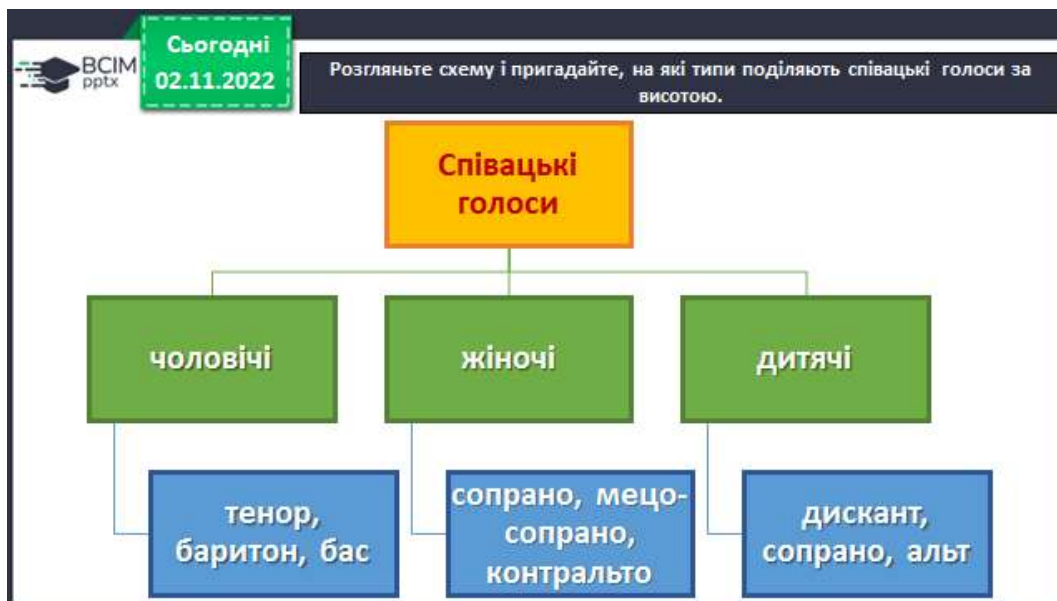
Сьогодні
02.11.2022

Слово вчителя

За висотою співочі голоси поділяють на високі, середні та низькі.

Розгляньте схему і пригадайте, на які типи поділяють співацькі голоси за висотою.

Слово вчителя

BCIM pptx Сьогодні 02.11.2022

Слово вчителя

Висота, сила, краса і неповторне забарвлення голосу мають важливе значення для створення музичних образів. Тендітність і ніжність краще передає сопрано, а мужність і рішучість — бас або баритон.

BCIM pptx Сьогодні 02.11.2022

Слово вчителя

Вокальну майстерність цінують за тембром, силою і діапазоном голосу, що дозволяє виконувати складні твори.

До портретної галереї. Соломія Крушельницька

Сьогодні
02.11.2022

До портретної галереї. Соломія Крушельницька

Соломія Крушельницька (1872-1952) — українська співачка (сопрано) і педагог народилася у селі Білявинці на Тернопільщині. З юних років почала співати у хорі, виступала в аматорських театрах.

Закінчила Львівську консерваторію (1893) по класу співу і фортепіано з медаллю і відзнакою.

Сьогодні
02.11.2022

До портретної галереї. Соломія Крушельницька

Дебютувала на оперній сцені у Львові. Після стажування в Італії стала примадонною знаменитого Міланського театру «Ла Скала». Гастролювала з тріумфом країнами Європи, Південної Америки й Африки.

Сьогодні
02.11.2022

До портретної галереї. Соломія Крушельницька

За життя була визнана однією з найвидатніших оперних співачок світу. Її називали «незабутньою Аїдою» та «найчарівнішою Чіо-Чіо-сан», адже в цих складних партіях із оперних шедеврів Дж. Верді й Дж. Пуччіні вона створила неповторні образи, виявила акторське обдарування і неперевершену вокальну майстерність. В останні роки життя була професоркою Львівської консерваторії.

Музична грамота

Сьогодні
02.11.2022

Музична грамота

Октавою (від лат. octo — «вісім») називають ділянку звукоряду, до якої входять всі сім відомих тобі ступенів: до, ре, мі, фа, соль, ля, сі (але від ДО до наступного ДО рахується вісім ступенів).

Сьогодні
02.11.2022

Музична грамота

І II III IV V VI VII VIII
до ре мі фа соль ля сі до

Ноти першої октави ви вивчали у початкових класах, тому добре знаєте, де вони записуються на нотоносці. А тепер ознайомся, де записуються сім нот другої октави.

Прослухайте: Вітас. «Опера № 2» (у виконанні Дімаша Кудайбергена)

<https://www.youtube.com/watch?v=ArBkqQh2pIg>

Сьогодні
02.11.2022

Прослухайте: Вітас. «Опера № 2» (у виконанні Дімаша Кудайбергена).

Оригінальне посилання <https://youtu.be/ArBkqQh2pIg>

Прослухайте: Ендрю Ллойд Веббер. Арія Грізабели «Метогу» («Пам'ять») із мюзиклу «Кішки» <https://www.youtube.com/watch?v=2h9xnhk0VEA> .

Сьогодні
02.11.2022

Прослухайте: Ендрю Ллойд Веббер.
Арія Грізабели «Метогу» («Пам'ять») із мюзиклу «Кішки».

Оригінальне посилання https://youtu.be/8gd_ohoPzYc

Обговоріть.

Сьогодні
02.11.2022

Обговоріть.

Чи здивував вас голос казахського співака Дімаша, що охоплює низький, середній і високий регістри?

Схарактеризуйте прослухану арію з мюзиклу й опиши емоції, які вона викликала.

BCIM pptx

Сьогодні
02.11.2022

Слово вчителя

Як і в образотворчому мистецтві, музичний твір має мелодійний і ритмічний рисунок. Мелодія, ніби лінія у малюнку, буває різною: хвилястою, ламаною, навіть орнаментально прикрашеною.

Фізкультхвилинка <https://www.youtube.com/watch?v=MpH1VRCKMik> .

5. ЗВ (закріплення вивченого)

Прослухайте пісню «Червона калина» Музика Н.Май <https://youtu.be/gyaKAXG7z5I>

Розучуємо пісню «Червона калина» Музика Н.Май <https://youtu.be/gyaKAXG7z5I> .

Виконуємо пісню «Червона калина» Музика Н.Май <https://youtu.be/eS2NNY0MfhU>

BCIM pptx

Сьогодні
02.11.2022

Виконуємо пісню «Червона калина» Музика Н.Май.

Виконайте пісню вокалізом.

6. Підсумок

Мистецька скарбничка

Сьогодні
02.11.2022

Мистецька скарбничка

Вокаліз — спів без слів.

Сьогодні
02.11.2022

Мистецька скарбничка

Діапазон (у музиці) — відстань від найнижчого звуку, який може відтворити голос чи інструмент, до найвищого.

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

Сьогодні
02.11.2022

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

Чим відрізняються словесна і музична інтонації?

Поясніть значення слів вокаліз, діапазон.

Розкажіть, які ви знаєте співочі голоси. Як вони розрізняються за висотою? Який із них варто вибрати для створення образів: «воїн-переможець», «фея весни»?

7. Домашнє завдання.

Вивчити пісню «Червона калина» Н.Май та намалювати малюнок до пісні.

8. Рефлексія

Оціни роботу за допомогою фразеологізмів.

The image shows a digital interface for a reflection activity. At the top left, there is a logo for 'BCIM pptx' and a date stamp 'Сьогодні 02.11.2022'. The main title is 'Оціни роботу за допомогою фразеологізмів'. The interface features six orange rounded rectangular boxes, each containing an idiom. Below each idiom are two buttons: a green one labeled 'ТАК' (Yes) and a red one labeled 'НІ' (No). In the center, there is an illustration of two women, one in a blue dress and one in a yellow shirt, with speech bubbles and a thumbs-up icon around them.

Сьогодні
02.11.2022

Оціни роботу за допомогою фразеологізмів

Від уроку я на сьомому небі.
ТАК НІ

Замість навчання воду решетом носили.
ТАК НІ

Під час уроку гнули спину.
ТАК НІ

Працювали з вчителем душа в душу.
ТАК НІ

Дізнався, що на вербі груші ростуть.
ТАК НІ

У цій темі всі зуби з'їли.
ТАК НІ